

Anonymiserad version

Översättning

C-546/22 – 1

Mål C-546/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

16 augusti 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberster Gerichtshof (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

29 juni 2022

Klagande:

GF

Motpart:

Schauinsland-Reisen GmbH

[utelämnas]

Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) har i egenskap av kassationsdomstol [utelämnas] i målet mellan klaganden GF [utelämnas] och motparten Schauinsland-Reisen GmbH, D-47051 Duisburg, [utelämnas] rörande 21 821,82 euro [utelämnas] i samband med klagandens överklagande av den dom som Oberlandesgericht Graz, i egenskap av appellationsdomstol, meddelade den 27 januari 2022 [utelämnas], i vilken den dom som Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz meddelade den 13 juli 2021 [utelämnas] fastställdes, beslutat följande:

A. Följande frågor hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF:

1. Ska artikel 12.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (direktivet om paketresor), tolkas så, att en arrangör kan åberopa att företaget förhindras från att fullgöra avtalet på grund av oundvikliga eller extraordinära omständigheter redan när den behöriga myndigheten i kundens medlemsstat, före den planerade resans början, har utfärdat en resevarning på högsta nivån för destinationslandet?

2. Om fråga 1 besvaras jakande:

Ska artikel 12.3 i direktiv (EU) 2015/2302 tolkas så, att oundvikliga eller extraordinära omständigheter inte anses föreligga om resenären, med kännedom om resevarningen och osäkerheten om den fortsatta utvecklingen av pandemisituationen, har förklarat att han ändå vill göra resan och det inte varit omöjligt för arrangören att genomföra den?

B. [utelämnas] [Målet vilandeförklaras.]

Skäl:

1. Klaganden, som är en privat praktiserande specialistläkare och hans hustru bokade den 13 maj 2020 en paketresa som motparten arrangerade till Maldiverna från den 26 december 2020 till den 2 januari 2021 till ett totalt pris på 8 620 euro.

Senast från december 2020 hade Österrikes utrikesministerium utfärdat en resevarning på högsta nivån 6 för Maldiverna på grund av Covid 19-pandemin ("En varning utfärdas för alla turistresor och icke nödvändiga resor, inklusive semesterresor och familjeresor, till detta land"). Vid den tidpunkten var 7-dagarsincidensen i Maldiverna, som var 34,7, lägre än i Österrike, där den var 220.

Motparten avbokade den bokade resan den 3 december 2020 på grund av resevarningen. Motiveringen skickades till klaganden senast 9 december 2020 och den förskottsbetalning som hade gjorts återbetalades till honom. Motpartens alternativa reseerbjudanden motsvarande inte klagandens och hans hustrus föreställningar.

2. Parternas yrkanden och argument

Klaganden har riktat egna skadeståndskrav och skadeståndskrav som har överlåtit från hans hustru för att de inte kunnat njuta av semestern samt ett schablonbelopp för omkostnader. Klaganden har därutöver yrkat ersättning för uteblivna förtjänstmöjligheter, eftersom han hade stängt sin praxis på grund av den bokade resan från den 23 december 2020 till den 5 januari 2021. Det var inte längre möjligt att öppna upp praxisen med kort varsel efter det att reseavtalet hade sagts upp. Ministeriets resevarning var inte en oundviklig och extraordinär

omständighet som hindrade motparten från att fullgöra reseavtalet, i synnerhet som 7-dagarsincidensen var lägre på Maldiverna och eftersom det även på Maldiverna fanns tillräcklig hälso- och sjukvård och klaganden och hans hustru dessutom hade tecknat en reseförsäkring.

Motparten har invänt att företaget inte rimligen kunde förväntas genomföra resan. Om motparten hade underlåtit att beakta utrikesministeriets resevarning skulle den ha drabbats av oöverskådliga konsekvenser, i form av skadeståndsansvar. På grund av de utresebegränsningar som gällde i Österrike från och med den 26 december 2020 skulle klaganden inte ens ha fått påbörja resan. Klaganden har inte haft uteblivna förtjänstmöjligheter på grund av avbokningen.

3. Det hittillsvarande förfarandet

Domstolen i första instans ogillade talan. Motparten har hänvisat till oundvikliga och extraordinära omständigheter för att motivera uppsägningen av avtalet. Redan av detta skäl ansågs ersättning inte komma i fråga.

Appellationsdomstolen biföll inte klagandens överklagande. Även om resevarningen endast skulle betraktas som ett indicium på extraordinära hinder, har motparten under alla omständigheter inte gjort sig skyldig till försummelse med hänsyn till den osäkerhet som rådde om pandemins utveckling vid tidpunkten för uppsägningen.

Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen) ska pröva klagandens överklagande. Motparten har även inom ramen för överklagandet gjort gällande att den på grund av oundvikliga och oförutsebara omständigheter i form av resevarningen hade rätt att säga upp reseavtalet utan skyldighet att behöva betala ytterligare ersättning.

4. Rättslig grund

4.1. Unionsrätt

Artikel 12.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (direktivet om paketresor) har i utdrag följande lydelse:

”Arrangören får säga upp paketreseavtalet och ge resenären full återbetalning av alla betalningar som har gjorts för paketresan, men ska inte vara ansvarig för ytterligare ersättning om,

a) antalet personer som köpt paketresan är mindre än det lägsta antal som anges i avtalet och arrangören meddelar resenären om uppsägningen av avtalet inom den period som fastställts i avtalet, ...

eller

b) arrangören förhindras från att fullgöra avtalet på grund av oundvikliga eller extraordinära omständigheter och meddelar resenären om uppsägningen utan onödigt dröjsmål före paketresans början... ”

Enligt definitionen i artikel 3 led 12 är ”oundvikliga och extraordinära omständigheter: *en situation utom kontroll för den part som åberopar en sådan situation, och vars konsekvenser inte hade kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.*”

4.2. Österrikisk rätt

Enligt 10 § punkt 3 led 2 i Pauschalreisegesetz (lagen om paketresor) kan arrangören säga upp paketreseavtalet före paketresans början mot full återbetalning av alla betalningar som gjorts för paketresan, men utan att behöva betala ytterligare ersättning, ”om arrangören på grund av oundvikliga och extraordinära omständigheter hindras från att fullgöra avtalet och uppsägningen skickas till resenären utan dröjsmål och senast före paketresans början”.

5. Tolkningsfrågor

5.1. I förevarande fall utfärdade utrikesministeriet i klagandens bosättningsmedlemsstat på grund av Covid 19-pandemin en resevarning på högsta nivå cirka tre veckor före den bokade resans början, vilken kombinerades med en rekommendation till befolkningen att avstå från turistresor till det bokade resmålet.

Varken förloppet av Covid 19-pandemin eller utfärdandet av resevarningen var inom arrangörens kontroll. Arrangören hade uppenbarligen inte heller någon möjlighet att undvika konsekvenserna av pandemin i allmänhet eller resevarningen i synnerhet genom att själv vidta lämpliga åtgärder.

5.2. Det är emellertid tveksamt om den resevarning som ett ministerium utfärdar på grund av en pandemisituation i sig utgör en omständighet som gör det möjligt för arrangören att säga upp reseavtalet, eftersom varningen ger uttryck för att det föreligger en stor risk med avseende på möjligheten att genomföra resan på ett säkert sätt och eftersom det även kunde förväntas att eventuella åtgärder infördes på semesterorten som skulle ha kunnat hindrat resenärernas vistelse eller återresa, eller om det, såsom klaganden har utgått från, kan krävas att arrangören, oberoende av den allmänna varningen, själv gör en bedömning av situationen och en riskbedömning med beaktande av samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

När det gäller relevansen av den allmänna resevarningen kan det hävdas att den utfärdas av ett oberoende kvalificerat organ och att den är entydig, så att omsättningskretsens behov av klarhet och rättssäkerhet tillgodoses. Dessutom har en statlig myndighet, i synnerhet ett utrikesministerium, vanligtvis även mer tillförlitliga möjligheter att övervaka risksituationen än ett företag.

För klagandens tolkning talar däremot att myndighetens resevarning, med tanke på att pandemisituationen ständigt förändras och att situationen i de olika regionerna i världen ständigt förändras, kanske inte längre är helt aktuell och inte kunde återspegla den verkliga risken vid tidpunkten för resan. I rättspraxis har hittills enbart resenärens skäl för uppsägning godtagits (8 Ob 99/99p), men man har ännu inte tagit ställning till en uppsägning av avtal av arrangören.

5.3. Den andra tolkningsfrågan har ställts för att få klarhet i huruvida arrangören, även om det föreligger en resevarning på högsta nivå, inte kan åberopa att han ”förhindras från att fullgöra avtalet på grund av oundvikliga eller extraordinära omständigheter” när resans genomförande i princip var möjlig på grund av tillgången på de transportmedel och logi som bokats och kunden, efter att ha fått kännedom om resevarningen, har förklarat sig vilja godta den därmed angivna risken eller om arrangören även i detta fall har rätt att säga upp avtalet utan ytterligare ersättningskyldighet.

6. [utelämnas] [Redogörelse för skyldigheten att begära förhandsavgörande]

[utelämnas] [[Vilandeförklaring av förfarandet]

[utelämnas]Wien, den 29 juni 2022 [utelämnas]

ARBETSDOKUMENT